

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Projectplan

op basis van art. 5.4
van de Waterwet

ten behoeve van:

**aanleg van
natuurvriendelijke oevers**

in het kader van project:

**watergebiedsplan
Polder Middelburg en
Tempelpolder**

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding en leeswijzer	4
2. Projectomschrijving (wat gaan we doen)	5
2.1 Aanleiding en doel van het project.....	5
2.2 Wat is een projectplan?.....	5
2.3 Inhoud en omvang van het project	5
3. Beleidskader (waarom gaan we het doen)	8
4. Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)	9
4.1 Omgevingsaspecten	9
4.1.1 Bodem	9
4.1.2 Flora en fauna	9
4.1.3 Stikstof	9
4.1.4 Archeologie en cultuurhistorie	9
4.1.5 Niet gesprongen explosieven.....	9
4.1.6 Vergunningen en procedures.....	9
4.1.7 Kabels en leidingen	10
4.2 Uitgangspunten.....	10
4.2.1 Planning.....	10
4.2.2 Aanbesteding.....	10
4.2.3 Randvoorwaarden	10
4.2.4 Legger	10
4.3 Realisatie	10
4.4 Samenwerking	10
4.5 Graven en dempen	10
4.6 Onderhoud	11
5. Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten	12
5.1 Impact op de omgeving	12
5.2 Beperking nadelige effecten.....	12
5.3 Nadeelcompensatie	12
6. Besluitvormingsprocedure	13
Bijlagen.....	14
Bijlage 1: Tabel met GIS-codes watergangen	16
Bijlage 2: Kaarten met strekkingen natuurvriendelijke oevers op perceelsniveau	18

Samenvatting

Rijnland gaat op grond van 4 grondeigenaren circa twee kilometer natuurvriendelijke oevers aanleggen. Dit gebeurt in het kader van uitvoering van het watergebiedsplan Polder Middelburg en Tempelpolder. Deze polder ligt deels in de gemeente Alphen aan den Rijn en deels in Bodegraven Reeuwijk.

Met deze oevers wordt een bijdrage geleverd aan verbetering van de ecologische waterkwaliteit in de polder. Dit past binnen de inspanningen die Rijnland levert in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het project Doelen overig water. Ook wordt zo verdere afkalving van oevers tegengegaan.

Bestaande oevers die sterk zijn afgekalfd worden opnieuw ingericht door grond aan te brengen in een flauw hellend talud, waarop een diverse oevervegetatie kan ontwikkelen. Ter bescherming van de nieuwe oever wordt een vooroeverbescherming aangebracht.

De werkzaamheden zullen zoveel mogelijk vanaf het water worden uitgevoerd en leiden naar verwachting niet tot hinder voor derden. Er wordt in het voorjaar 2022 nog onderzoek verricht naar eventuele verstoring van beschermde plant- en diersoorten en ook naar verstoring van archeologische restanten in de bodem.

Naast dit projectplan is voor uitvoering van de werkzaamheden ook een omgevingsvergunning benodigd.

1. Inleiding en leeswijzer

Het Hoogheemraadschap van Rijnland (Rijnland) is verantwoordelijk voor het beheer van watersystemen in zijn beheergebied. Voor het verbeteren van de waterhuishouding kan het nodig zijn dat maatregelen worden getroffen. Deze maatregelen bestaan in dit geval uit het aanleggen van natuurvriendelijke oevers (hierna soms ook NVO's genoemd) en het verwijderen van een stuw in de Polder Middelburg en Tempelpolder.

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht wat we gaan doen.

In hoofdstuk 3 wordt toegelicht waarom we dit doen.

In hoofdstuk 4 wordt toegelicht hoe we dat gaan doen.

In hoofdstuk 5 wordt toegelicht hoe we omgaan met eventuele nadelige effecten.

In hoofdstuk 6 wordt toegelicht hoe de besluitvorming verloopt.

2. Projectomschrijving (wat gaan we doen)

2.1 Aanleiding en doel van het project

In samenwerking met grondeigenaren wordt over circa 2 kilometer de oever langs weilanden in de Polder Middelburg en Tempelpolder natuurvriendelijk ingericht. Deze polder ligt deels in de gemeente Alphen aan den Rijn en deels in Bodegraven Reeuwijk. Figuur 1 biedt een overzicht waar deze oevers worden aangelegd. In bijlage 1 zijn de oevers op perceelsniveau weergegeven.

Dit project draagt bij aan de verwezenlijking van de in artikel 2.1 van de Waterwet genoemde doelstellingen. Reden voor dit project is het streven naar verbetering van de ecologische waterkwaliteit en waterhuishouding in Polder Middelburg en Tempelpolder. Er is op dit moment weinig oevervegetatie aanwezig in de polder. Door de aanleg van natuurvriendelijke oevers kan de hoeveelheid oevervegetatie vergroot worden. Dit zorgt voor meer geschikte habitat voor vegetatie, plantenminnende vissen en voor macrofauna en een minder geschikte habitat voor rivierkreeften en bodemwoelende vissen. Dit komt het doorzicht ten goede. Ook wordt hiermee verdere afkalving tegengegaan.

Deze en andere maatregelen volgen uit het watergebiedsplan dat voor deze polder is opgesteld. Voor meer achtergrond wordt verwezen naar de [toelichting op het peilbesluit](#).

2.2 Wat is een projectplan?

In het kader van dit project is Rijnland van plan om natuurvriendelijke oevers (NVO) aan te leggen langs een aantal weilanden. Voor aanleg van deze oevers moeten bestaande watergangen worden aangepast. Daarnaast wordt er een stuw verwijderd. Op basis van artikel 5.4 van de Waterwet dient hiervoor een projectplan vastgesteld te worden. Op grond van het tweede lid van artikel 5.4 dient een projectplan tenminste het volgende te bevatten:

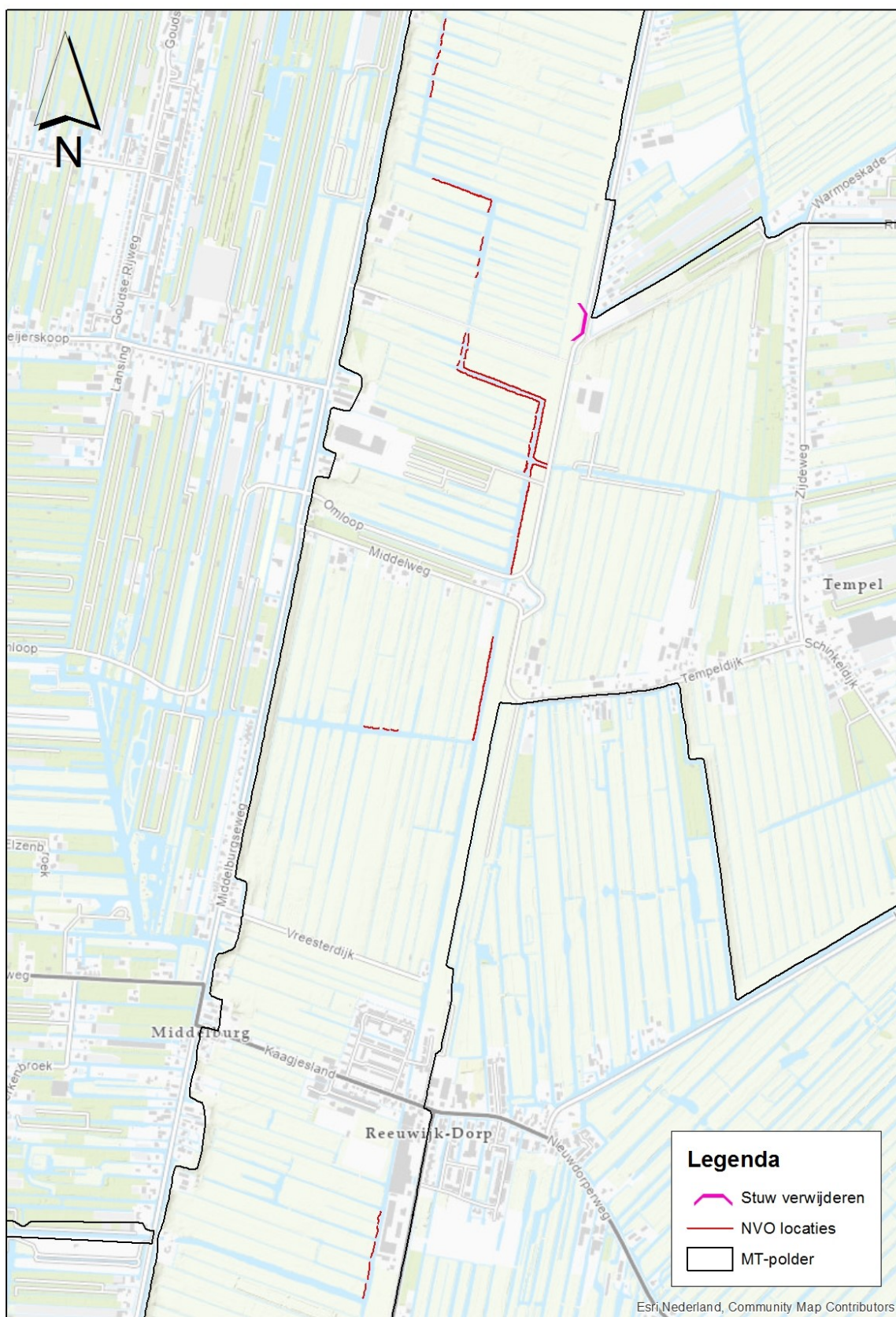
- een beschrijving van het betrokken werk;
- de wijze waarop het wordt uitgevoerd; en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

2.3 Inhoud en omvang van het project

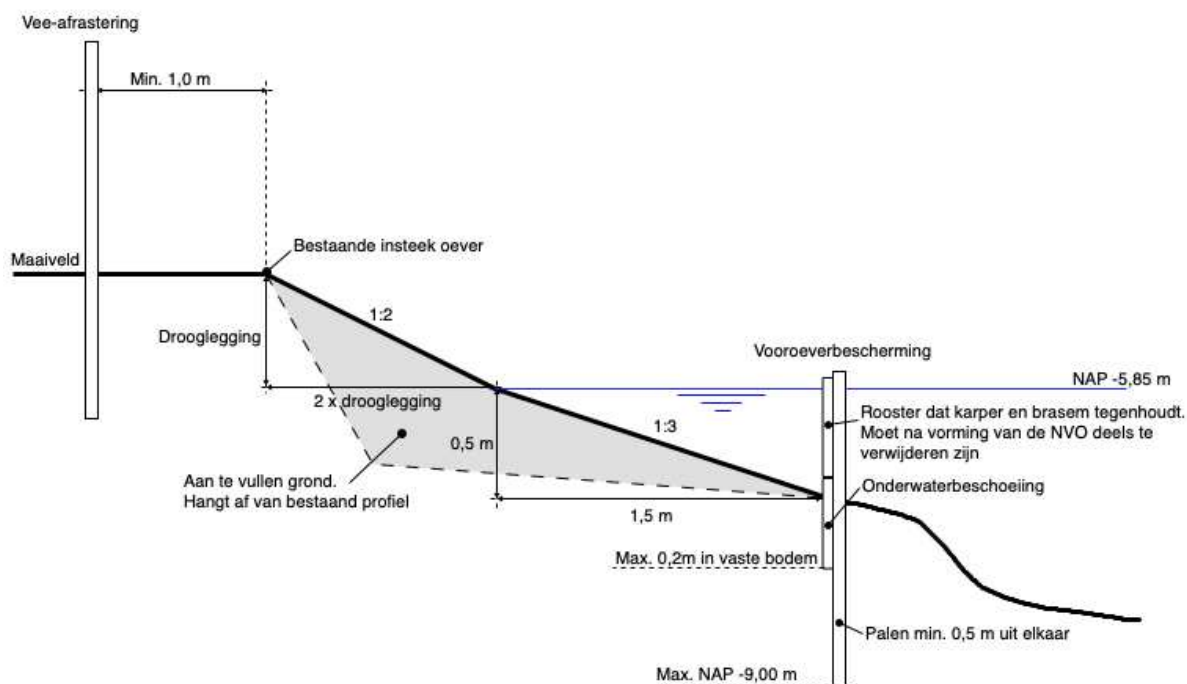
Veel oevers zijn in deze polder door de jaren heen afgekalfd. Zo zijn als het ware ondiepe vooroevers ontstaan. Deze zijn niet meer bruikbaar als grasland, maar er ontwikkelt ook geen vegetatie. Door het ontbreken van oeververdediging zijn deze oevers kwetsbaar en gaat de afkalving door. Om dit proces af te remmen en om te voorkomen dat rivierkreeften en vissen de oevers blijven beschadigen wordt een vooroeverbescherming aangelegd. Achter deze vooroeverbescherming wordt grond aangebracht, zodanig dat er een flauw hellend talud ontstaat waar een diverse oevervegetatie kan ontwikkelen.

In Figuur 2 is het dwarsprofiel weergegeven zoals de oever in principe worden aangelegd. De hoeveelheid aan te brengen grond hangt af van het bestaande profiel.

In de nadere uitwerking van het ontwerp wordt nog bepaald of Rijnland ook oeverplanten zal aanplanten en of tijdelijk bescherming tegen ganzen moet worden aangebracht.

Figuur 1: overzicht maatregelen

Figuur 2: principe dwarsprofiel aan te leggen natuurvriendelijke oevers

3. Beleidskader (waarom gaan we het doen)

Schone plassen, meren en sloten is het doel van Rijnland.

Schoon water is onmisbaar voor een gezonde leefomgeving voor mens en natuur. In het dichtbevolkte Rijnland wordt de vraag naar schoon water steeds groter. Zorgen voor schoon en gezond water is geen gemakkelijke opdracht. Rijnland zorgt voor een optimale ecologische inrichting van het watersysteem. Rijnland zet daarbij ook in op het versterken van de biodiversiteit, meer open water met een natuurlijke inrichting.

Voor schoon water volgt Rijnland de Europese Richtlijn water (KRW). Het water in de Polder Middelburg en Tempelpolder is niet aangewezen als KRW waterlichaam (waar Rijnland een resultaatverplichting heeft om doelen te behalen) maar als 'overig water'. Rijnland heeft een inspanningsverplichting om de doelen in het overige water te halen.

In het project Doelen overig water werkt Rijnland aan goede ecologische waterkwaliteit. Hiervoor gaat Rijnland in gesprek met de omgeving, over haalbare doelen en hoe we die kunnen bereiken. In activiteiten voor betere ecologische waterkwaliteit wordt zoveel mogelijk aangesloten bij lopende projecten en programma's, waaronder de watergebiedsplannen. Voor al zijn overige wateren stelt Rijnland uiterlijk eind 2027 de doelen vast en we streven er naar om deze dan ook te hebben bereikt.

Het KRW-programma is vastgelegd in de [ontwerpnota Schoon Water 3](#).

4. Projectuitvoering (hoe gaan we het doen)

4.1 Omgevingsaspecten

4.1.1 Bodem

In december 2021 is milieukundig onderzoek uitgevoerd ter plaatse van de te verwijderen stuw nabij de Wijkdijk. Op basis van het onderzoeksresultaat zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen graafwerkzaamheden.

Voor de aanleg van de nvo's wordt geen grond afgegraven en is daarom geen milieukundig onderzoek uitgevoerd.

4.1.2 Flora en fauna

Tijdens uitvoering van werkzaamheden gelden in elk geval de volgende regels:

- Controleer het werkgebied in de broedvogelperiode op aanwezigheid van broedende vogels;
- Werk in de daglichtperiode;
- Maak geen gebruik van kunstlicht;

Aanvullend veldonderzoek wordt uitgevoerd in het voorjaar 2022 naar aanwezigheid van specifieke beschermde soorten. Daaruit kan blijken dat een ontheffing aangevraagd dient te worden en/of aanvullende voorschriften voor de werkwijze van toepassing zijn. Als dat zo is dan zullen die voorschriften worden opgevolgd.

4.1.3 Stikstof

Voor deze werkzaamheden geldt de bouwvrijstelling onder de stikstofwet.

4.1.4 Archeologie en cultuurhistorie

De natuurvriendelijke oevers mogen niet worden aangelegd zonder een omgevingsvergunning m.b.t. de aspecten archeologie en cultuurhistorie. Er wordt in voorjaar 2022 onderzocht of hieruit belemmeringen zijn te verwachten.. Mogelijk volgen uit dit onderzoek en/of de vergunning voorschriften voor de werkwijze. Als dat zo is dan zullen die voorschriften worden opgevolgd.

4.1.5 Niet gesprongen explosieven

De locaties zijn onverdacht op basis van vooronderzoeken die zijn uitgevoerd door Omgevingsdienst Midden-Holland.

4.1.6 Vergunningen en procedures

Naast onderhavige projectplan Waterwet moeten de volgende vergunningen/ontheffingen worden aangevraagd:

- De omgevingsvergunning, zie 4.1.4
- Een eventuele ontheffing wet natuurbescherming (indien uit het veldonderzoek blijkt dat dat nodig is), zie 4.1.2

4.1.7 Kabels en leidingen

Uit oriëntatiemeldingen (6-1-2022) blijkt dat er geen kabels en leidingen aanwezig zijn op de locaties van de werkzaamheden. In de directe nabijheid van de stuw liggen wel enkele kabels en leidingen.

4.2 Uitgangspunten

4.2.1 Planning

Uitvoering van de werkzaamheden is gepland in het derde kwartaal van 2022. De planning is afhankelijk van vergunningverlening, draagkracht van het terrein (niet te nat) en vanuit flora- en fauna voorschriften.

4.2.2 Aanbesteding

De werkzaamheden worden meervoudig onderhands aanbesteed. Het werk wordt in bouwteamverband voorbereid en uitgevoerd.

4.2.3 Randvoorwaarden

Zie 4.1

4.2.4 Legger

De werkzaamheden vinden plaats buiten de begrenzing van de huidige Legger Oppervlaktewateren. Zie ook 4.5

De onderhoudsverplichtingen worden opgenomen in de Legger Kunstwerken.

4.3 Realisatie

Met perceeleigenaren zal worden afgestemd of en wanneer we vanaf het land kunnen werken als vanaf het water niet kan.

4.4 Samenwerking

De natuurvriendelijke oevers worden op eigendom van en in samenwerking met vier agrariërs aangelegd. Met alle vier zijn inmiddels overeenkomsten afgesloten.

4.5 Graven en dempen

Door afkalving van oevers in de afgelopen jaren is een aanzienlijk verschil ontstaan tussen de ligging van de huidige oeverlijn en de grens van de Legger (geldig op moment van vaststelling van dit projectplan). Ter plaatse van de aan te leggen natuurvriendelijke oevers is dit verschil in totaal circa 1720 m². Van deze oppervlakte wordt door herprofilering van de oevers circa 1330 m² boven de waterlijn aangevuld met grond (gedempt). Dat betekent dat netto circa 390 m² van de afgekalvde oppervlakte water

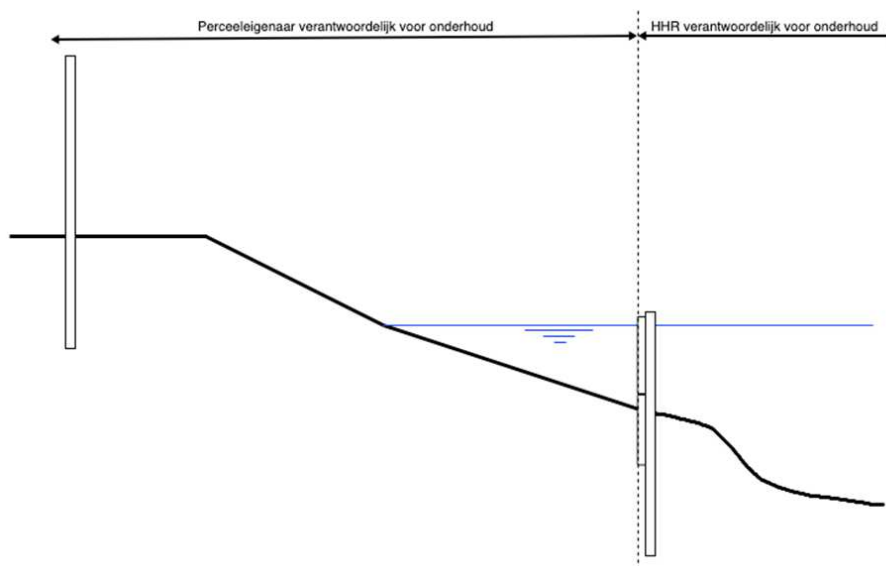
blijft en bij een eerstvolgende leggerwijziging alsnog aan de Legger Oppervlaktewater kan worden toegevoegd.

4.6 Onderhoud

Met de betreffende grondeigenaren zijn overeenkomsten afgesloten waarin is bepaald dat perceeleigenaren verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van de nieuwe oevers, tot aan de vooroeverbescherming. Er gelden voorschriften voor de wijze waarop dit onderhoud (ecologisch) uitgevoerd moet worden.

De vooroeverbescherming komt in eigendom, beheer en onderhoud van Rijnland.

Figuur 3 biedt een schematische weergave van de verdeling van beheer en onderhoud.

Figuur 3: verdeling onderhoud tot 10 jaar aanleg

5. Consequenties voor derden en beperking nadelige effecten

De realisatie van het project heeft enige invloed op de omgeving. Bij de uitvoering van de werkzaamheden worden belangen van derden in het oog gehouden en waar mogelijk worden nadelige effecten beperkt.

5.1 Impact op de omgeving

Omdat de werkzaamheden grotendeels vanaf het water en op particulier terrein plaats vinden is de impact op de verdere omgeving nihil.

5.2 Beperking nadelige effecten

Schade aan aanwezige beschermde flora en fauna wordt voorkomen door te werken volgens de 'gedragscode Wet Natuurbescherming voor waterschappen' en daarop gebaseerde werkprotocollen van Rijnland. Dit kan mogelijk worden aangevuld met voorschriften die volgen uit nader ecologisch onderzoek en/of vergunningvoorschriften.

5.3 Nadeelcompensatie

Vanwege eventuele schadelijke effecten die gepaard gaan met de uitvoering of realisatie van dit project staat het een ieder vrij om met een beroep op artikel 7.14 van de Waterwet en de nadeelcompensatieverordening van Rijnland bij dijkgraaf en hoogheemraden een gemotiveerd en onderbouwd verzoek in te dienen vanwege geleden schade. Dit nadeelcompensatieverzoek wordt door middel van een aparte procedure in behandeling genomen. Na het indienen van het nadeelcompensatieverzoek wordt deze beoordeeld en wordt gezien of er recht bestaat op een tegemoetkoming in de geleden schade.

In plaats van het beperken van schade door middel van een eventueel toe te kennen schadevergoeding kan ook een minnelijke regeling worden getroffen. Rijnland zal hierbij aansluiting zoeken bij eventueel door Rijnland opgestelde nadeelcompensatierichtlijnen.

6. Besluitvormingsprocedure

Dit projectplan is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. Dit besluit is voorbereid door toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het verloop van de procedure op grond van afdeling 3.4 ziet er als volgt uit:

Voorafgaand aan het vaststellen van een definitief projectplan, is eerst een ontwerp-projectplan opgesteld. Deze is in het digitale Waterschapsblad gepubliceerd.

Belanghebbenden konden gedurende een termijn van zes weken een schriftelijke zienswijze op dit projectplan kenbaar maken bij Rijnland.

Er zijn geen zienswijzen op het ontwerp-projectplan binnen gekomen.

Na bekendmaking van dit definitieve projectplan in het Waterschapsblad kunnen belanghebbenden beroep instellen bij de rechtbank Den Haag. Projectplannen vallen onder de Crisis- en herstelwet. Dit betekent dat indien beroep wordt ingesteld, het beroepschrift beroepsgronden dient te bevatten. Indien dit niet het geval is, wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard. Eveneens betekent toepassing van de Crisis- en herstelwet dat na afloop van de beroepstermijn de beroepsgronden niet kunnen worden aangevuld.

Bijlagen

Bijlage 1: Tabel met GIS-codes watergangen

Bijlage 2: Kaarten met strekkingen natuurvriendelijke oevers op perceelsniveau

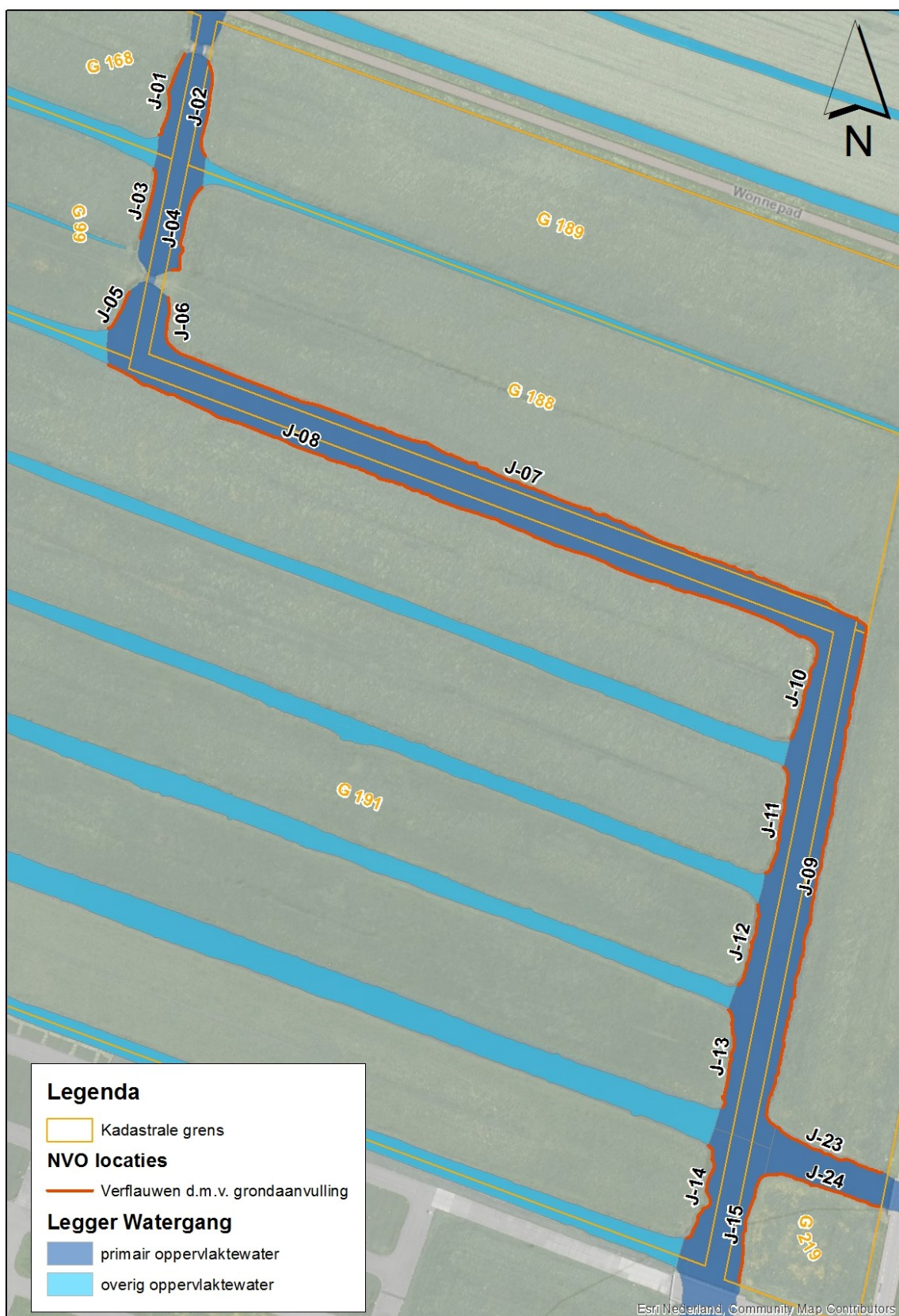
Bijlage 1: Tabel met GIS-codes watergangen

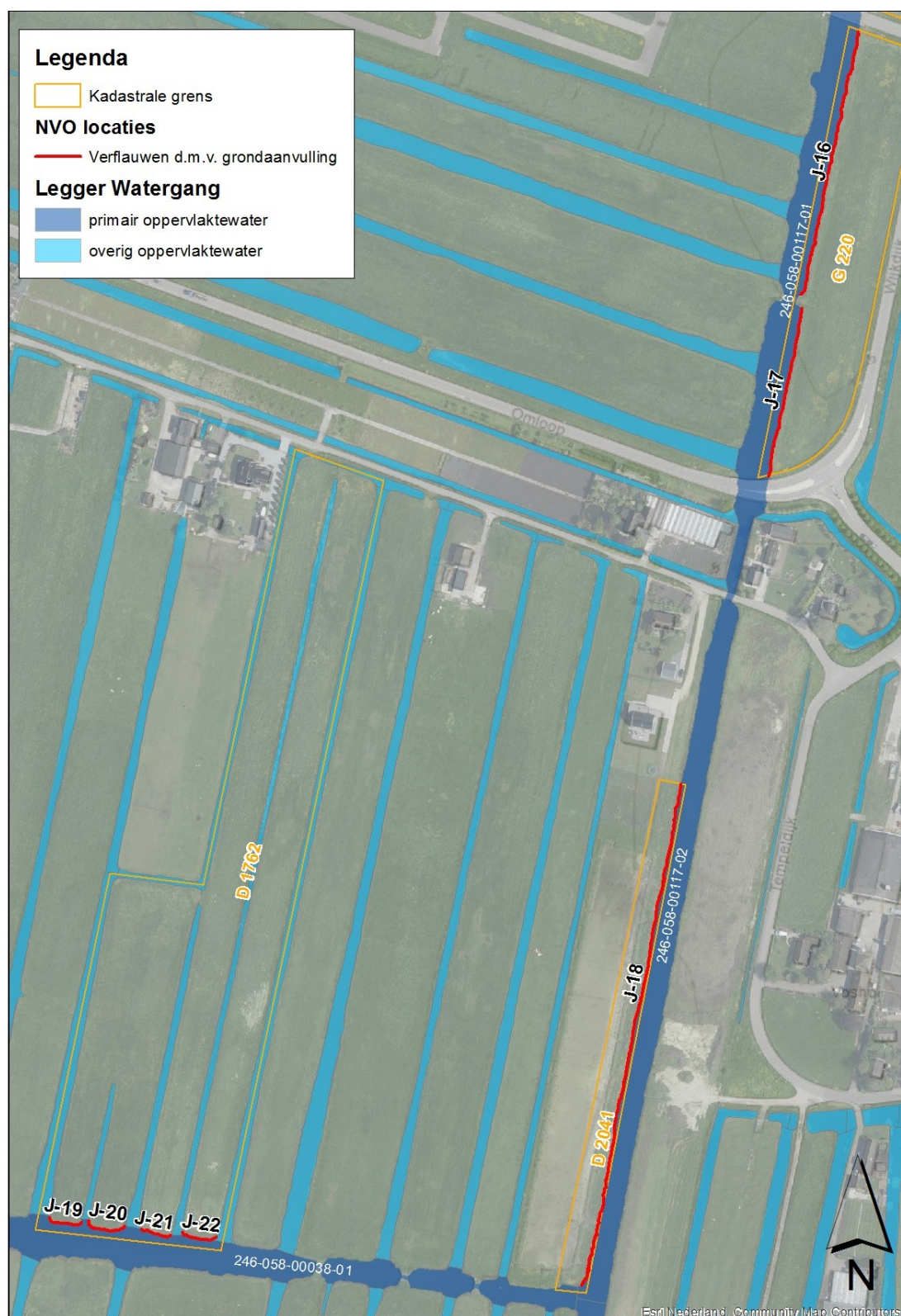
De natuurvriendelijke oevers worden aangelegd langs de volgende kadastrale percelen en watergangen:

ID-nummer oever	Kadastrale sectie- en perceelnummers	GIS-codes van de watergang
J-01	G 168	246-058-00051
J-02	G 189	246-058-00051
J-03	G 99	246-058-00051
J-04	G 188	246-058-00051
J-05	G 99	246-058-00051
J-06	G 188	246-058-00051
J-07	G 188	246-058-00051
J-08	G 191	246-058-00051
J-09	G 219	246-058-00051
J-10	G 191	246-058-00051
J-11	G 191	246-058-00051
J-12	G 191	246-058-00051
J-13	G 191	246-058-00051
J-14	G 191	246-058-00117
J-15	G 219	246-058-00117
J-16	G 220	246-058-00117
J-17	G 220	246-058-00117
J-18	D 2041	246-058-00117
J-19	D 1762	246-058-00038
J-20	D 1762	246-058-00038
J-21	D 1762	246-058-00038
J-22	D 1762	246-058-00038
J-23	G 219	246-058-00590
J-24	G 219	246-058-00590
L-01	G 139	246-058-00636
L-02	G 139	246-058-00636
L-03	G 139	246-058-00051
L-04	G 139	246-058-00051
L-05	G 139	246-058-00051
L-06	G 139	246-058-00051
N-01	G 187	246-058-00636
N-02	G 126	246-058-00636
N-03	G 126	246-058-00636
N-04	G 143	246-058-00636
N-05	G 201	246-058-00636
N-28	G 201	246-058-00636
W-01	A 1618	246-058-00003
W-02	A 1618	246-058-00003
W-03	A 1618	246-058-00003
W-04	A 1618	246-058-00003
W-05	A 1619	246-058-00003

Deze nummers zijn ook weergegeven op de kaarten op de volgende pagina's.

Bijlage 2: Kaarten met strekkingen natuurvriendelijke oevers op perceelsniveau

Let op: De lijnaanduiding in bovenstaande afbeeldingen is bedoeld om te locatie aan te duiden en is geen weergave van de vorm van de toekomstige natuurvriendelijke oever.